ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΥΠΑΤΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Βρυξέλλες, 15.5.2012
JOIN(2012) 13 final

ΚΟΙΝΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Ανατολική εταιρική σχέση: Ένας οδικός χάρτης για τη σύνοδο κορυφής του φθινοπώρου 2013

{SWD(2012) 108 final}
{SWD(2012) 109 final}

ΚΟΙΝΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Ανατολική εταιρική σχέση:
Ένας οδικός χάρτης για τη σύνοδο κορυφής του φθινοπώρου 2013

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και των εταίρων της από την Ανατολική Ευρώπη – της Δημοκρατίας της Αρμενίας, της Δημοκρατίας του Αζερμπαϊτζάν, της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας, της Γεωργίας, της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και της Ουκρανίας – αποτελεί καθοριστικό τμήμα των εξωτερικών σχέσεων της Ένωσης. Όσο πιο κοντά προς την ΕΕ πλησιάζουν οι χώρες εταίροι, τόσο μεγαλύτερη ευκαιρία έχουν να ενδυναμώσουν τους πολιτικούς, οικονομικούς και πολιτιστικούς τους δεσμούς με την Ένωση αλλά και μεταξύ τους.

Σκοπός της παρούσας ανακοίνωσης είναι να παρουσιάσει ένα οδικό χάρτη της ανατολικής εταιρικής σχέσης, όπως συμφωνήθηκε στη σύνοδο κορυφής της ανατολικής εταιρικής σχέσης η οποία διεξήχθη στη Βαρσοβία στις 29-30 Σεπτεμβρίου 2011[1]. Στόχος του οδικού χάρτη είναι να καθοδηγήσει τις εργασίες ενόψει της επόμενης συνόδου κορυφής που έχει προγραμματιστεί να διεξαχθεί το φθινόπωρο του 2013[2]. Καλύπτει τόσο τις διμερείς όσο και τις πολυμερείς διαστάσεις της ανατολικής εταιρικής σχέσης, και κατευθύνεται από τις αρχές της αυτοδιάθεσης, της διαφοροποίησης και της αιρεσιμότητας.

1. ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

1.1. Η ανατολική εταιρική σχέση: μια εταιρική σχέση ισοτίμων με κοινές αξίες

Η ανατολική εταιρική σχέση εγκαινιάστηκε το 2009 σε σύνοδο κορυφής που διεξήχθη στην Πράγα[3] σε μια προσπάθεια της ΕΕ και των εταίρων της στην Ανατολική Ευρώπη να προαγάγουν τις πολιτικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις και να παράσχουν στις χώρες της περιοχής συνδρομή που θα επιτρέψει την προσέγγισή τους προς την ΕΕ. Η ανατολική εταιρική σχέση είναι θεμελιωμένη στην κοινή δέσμευση στο διεθνές δίκαιο και στις θεμελιώδεις αξίες, μεταξύ των οποίων η δημοκρατία, το κράτος δικαίου και ο σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, καθώς επίσης και στην οικονομία της αγοράς, τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη χρηστή διακυβέρνηση.

---

1 Κοινή δήλωση της συνόδου κορυφής για την ανατολική εταιρική σχέση, Βαρσοβία, 29-30 Σεπτεμβρίου 2011

2 Ο οδικός χάρτης δεν προδικάζει τις προσδοκίες κάθε χώρας ή τα προγράμματα ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης οποιασδήποτε χώρας εταίρου της ανατολικής εταιρικής σχέσης. Το περιεχόμενό του εμπλουτίστηκε από τις διαβουλεύσεις με τα κράτη μέλη της ΕΕ και τις χώρες εταίρους της Ανατολικής Ευρώπης καθώς και με εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών.

3 Κοινή δήλωση της συνόδου κορυφής στην Πράγα για την ανατολική εταιρική σχέση, Πράγα, 7 Μαΐου 2009

Αν και κάθε χώρα διατηρεί μια ξεχωριστή σχέση με την ΕΕ, στο πλαίσιο της ανατολικής εταιρικής σχέσης, η ΕΕ και οι εταίροι της έχουν δεσμευτεί να αναπτύξουν περαιτέρω μια πολυμερή διάσταση – εμπλέκοντας όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και τις χώρες εταίρους. Η πολυμερής αυτή διάσταση αποβλέπει στην ενίσχυση και τη συμπλήρωση της διμερούς πορείας και θα διευκολύνει την ανάπτυξη κοινών θέσεων και από κοινού δραστηριοτήτων.

Η δεύτερη σύνοδος κορυφής της ανατολικής εταιρικής σχέσης, η οποία διεξήχθη στη Βαρσοβία τον Σεπτέμβριο 2011, επιβεβαίωσε το πρόγραμμα που είχε συμφωνηθεί στην Πράγα, και αναγνώρισε ότι ήδη έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος σε αρκετούς τομείς. Ωστόσο, οι συμμετέχοντες στη σύνοδο αναγνώρισαν επίσης ότι πρέπει να ενισχυθούν οι προσπάθειες μεταρρύθμισης, ότι ο ρυθμός των μεταρρυθμίσεων θα καθορίσει τον βαθμό της συνεργασίας, και ότι οι εταίροι που θα εμπλακούν περισσότερο στις μεταρρυθμίσεις θα επωφεληθούν περισσότερο από τη σχέση τους με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι συμμετέχοντες στη σύνοδο ζήτησαν επίσης να ανανεωθεί η δέσμευση στις κοινές αξίες.

Είναι καθοριστικό να συντελεστούν επί τόπου αλλαγές, να οικοδομηθούν σταθεροί δημοκρατικοί θεσμοί, να επιλυθούν ειρηνικά οι παρατεταμένες διενέξεις, και να δημιουργηθεί σταθερό υπόβαθρο για βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομική ανάπτυξη και δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Η πρόοδος προς μια εδραιωμένη και σταθερή δημοκρατία είναι καθοριστική ως προς τις μελλοντικές σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και των εταίρων της στην Ανατολική Ευρώπη.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε επίσης στην ανάγκη συνεργασίας με τις κοινωνίες στο σύνολό τους. Η κοινωνία των πολιτών συνιστά θεμελιώδες στοιχείο σε ένα δημοκρατικό σύστημα που λειτουργεί ορθά. Η στήριξη της ΕΕ προς την κοινωνία των πολιτών και η συνεργασία της με αυτήν στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης ενισχύεται συνεπώς σημαντικά.

Αυτές οι πλευρές τονίζονται ως εκ τούτου στον προτεινόμενο οδικό χάρτη.

1.2. Στόχοι

Ο κύριος στόχος της ανατολικής εταιρικής σχέσης είναι να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις ώστε **να επιταχυνθεί η πολιτική σύνδεση και να ενισχυθεί η οικονομική ολοκλήρωση** μεταξύ της ΕΕ και των εταίρων χωρών της Ανατολικής Ευρώπης. Η σύνοδος κορυφής της ανατολικής εταιρικής σχέσης στη Βαρσοβία αναγνώρισε τα ευρωπαϊκά οράματα και την ευρωπαϊκή επιλογή ορισμένων εταίρων καθώς και τη δέσμευσή τους να προβούν στην οικοδόμηση μιας εδραιωμένης και σταθερής δημοκρατίας. Υπογράμμισε τον ειδικότερο ρόλο της ανατολικής εταιρικής σχέσης ως προς τη στήριξη εκείνων που επιδιώκουν μια ακόμα πιο στενή σχέση με την ΕΕ[4]. Η ανατολική εταιρική σχέση αποσκοπεί επίσης στην προαγωγή της περιφερειακής συνεργασίας και καλών σχέσεων γειτονίας. Οι στόχοι αυτοί στηρίζουν την κοινή δέσμευση στη σταθερότητα, την ασφάλεια και την ευημερία τόσο της ΕΕ όσο και των εταίρων χωρών. Προς υποστήριξη αυτών των γενικότερων στόχων, η ΕΕ και οι εταίροι της στην Ανατολική Ευρώπη:

- Θα καλλιεργήσουν **νέες, βαθύτερες συμβατικές σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και των εταίρων χωρών** υπό τη μορφή συμφωνιών σύνδεσης, οι οποίες, κατά περίπτωση, θα περιλαμβάνουν εκτενείς και ολοκληρωμένες ζώνες ελεύθερων συναλλαγών (ΕΟΖΕΣ) στις οποίες η κανονιστική προσέγγιση θα συμβάλει ώστε να ενισχυθούν οι

[4] Κοινή δήλωση της συνόδου κορυφής για την ανατολική εταιρική σχέση, Βαρσοβία, 29-30 Σεπτεμβρίου 2011

θετικές επιπτώσεις της ελευθέρωσης του εμπορίου και των επενδύσεων, οδηγώντας σε σύγκλιση με τη νομοθεσία και τα πρότυπα της ΕΕ.

- **Θα** στηρίξουν **την κινητικότητα των πολιτών και την ελευθέρωση του καθεστώτος χορήγησης θεωρήσεων εισόδου εντός ενός ασφαλούς και υπό καλή διαχείριση περιβάλλοντος.** Η κινητικότητα των πολιτών των εταίρων χωρών θα ενθαρρυνθεί με τη διευκόλυνση της έκδοσης θεωρήσεων και με συμφωνίες επανεισδοχής ως πρώτο βήμα με τελικό στόχο ένα ελεύθερο καθεστώς έκδοσης των θεωρήσεων.

- **Θα ενδυναμώσουν την τομεακή συνεργασία** και θα διευκολύνουν τη συμμετοχή των χωρών εταίρων στα προγράμματα και τους οργανισμούς της ΕΕ.

Η ανατολική εταιρική σχέση επιλαμβάνεται του θέματος της μη ολοκληρωμένης μεταμόρφωσης, και συνδράμει τους εταίρους να ολοκληρώσουν τη μετάβασή τους προς τη δημοκρατία και την οικονομία της αγοράς, υποστηρίζοντας τη μεταρρυθμιστική τους προσπάθεια.

2. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ

Ο οδικός χάρτης αποσκοπεί στην εφαρμογή στην πράξη της αρχής των "αναλογικών κερδών" της νέας Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας. Όσο μεγαλύτερη είναι η πρόοδος μιας χώρας εταίρου, τόσο μεγαλύτερη στήριξη θα λάβει εκ μέρους της ΕΕ. Σε αυτή θα συγκαταλέγονται μεγαλύτερη χρηματοδότηση για κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη, ευρύτερα προγράμματα για ολοκληρωμένη οικοδόμηση θεσμών, μεγαλύτερη πρόσβαση των χωρών εταίρων στην εσωτερική αγορά της ΕΕ, αυξημένη χρηματοδότηση από την ΕΕ σε επενδύσεις, συμπεριλαμβανόμενων δανείων της ΕΤΕπ και επιχορηγήσεων του προϋπολογισμού της ΕΕ σε συνδυασμό με δάνεια από την ΕΤΕπ και άλλα διεθνή χρηματοδοτικά ιδρύματα, καθώς επίσης και ενισχυμένο πολιτικό διάλογο. Η πρόοδος των μεταρρυθμίσεων θα αξιολογηθεί στις ετήσιες ανά χώρα εκθέσεις της ΕΠΓ.

Η πρόοδος των μεταρρυθμίσεων θα αξιολογηθεί σύμφωνα με ειδικά κριτήρια που αντικατοπτρίζουν τις δεσμεύσεις οι οποίες έχουν ήδη αναληφθεί μέσω των υφιστάμενων συμφωνιών μεταξύ της ΕΕ και των χωρών εταίρων, μεταξύ των οποίων και εκείνες που περιλαμβάνονται σε σχέδια δράσης της ΕΠΓ/προγράμματα σύνδεσης. Η ΕΕ θα πάρει μια ολιστική εικόνα των σχέσεών της με τους εταίρους, που θα περιλαμβάνει και τις προσπάθειες αντιμετώπισης της αστάθειας και των συγκρούσεων στην περιοχή.

Ο οδικός χάρτης θα συνοδεύεται από επιπρόσθετη χρηματοδότηση βάσει της αρχής των "αναλογικών κερδών". Προετοιμάζεται ένα νέο πρόγραμμα με την επωνυμία "EaPIC" (Eastern Partnership Integration and Cooperation – ενσωμάτωση και συνεργασία της ανατολικής εταιρικής σχέσης), στο οποίο θα χορηγηθεί ενδεικτικά πίστωση ύψους 130 εκατ. ευρώ για την περίοδο 2012-13. Αυτά θα προστεθούν στην ανάληψη υποχρεώσεων της ΕΕ για τους εταίρους της Ανατολικής Ευρώπης για την περίοδο 2010-13, ύψους 1,9 δισεκατ. ευρώ. Οι πιστώσεις του προϋπολογισμού για τη συμμετοχή των εταίρων της Ανατολικής Ευρώπης σε προγράμματα συνεργασίας για την τριτοβάθμια εκπαίδευση (Erasmus Mundus και Tempus) θα διπλασιαστεί όσον αφορά το Erasmus και θα αυξηθεί σημαντικά όσον αφορά το Tempus. Το EaPIC θα εστιαστεί στην ενθάρρυνση της δημοκρατικής μεταρρύθμισης και της οικοδόμησης θεσμών, καθώς επίσης και στη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και τα μέτρα οικοδόμησης αυξημένης εμπιστοσύνης.

3. Ο ΟΔΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ: ΕΝΑ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΔΟ

Ο οδικός χάρτης της ανατολικής εταιρικής σχέσης, σε συνδυασμό με τους δύο πίνακες στα συνημμένα έγγραφα, θα επιτρέψει τόσο στην ΕΕ όσο και στις χώρες εταίρους της Ανατολικής Ευρώπης να κατευθύνουν και να παρακολουθήσουν τις μεταρρυθμίσεις και την πρόοδο.

Στον οδικό χάρτη ορίζονται:

- **Οι στόχοι** που συμφωνήθηκαν από κοινού μεταξύ της ΕΕ και των εταίρων χωρών της Ανατολικής Ευρώπης στο πλαίσιο της ανατολικής εταιρικής σχέσης και απορρέουν από τις συνόδους κορυφής της Πράγας το 2009 και της Βαρσοβίας το 2011,

- **Οι μεταρρυθμίσεις και η πρόοδος** που σκοπεύουν οι χώρες εταίροι για να επιτύχουν τους στόχους των από κοινού συμφωνηθέντων μέτρων τα οποία περιλαμβάνονται στα σχετικά προγράμματα σύνδεσης και στα σχέδια δράσης της ΕΠΓ,

- **Τα διάφορα μέσα και η στήριξη** που θα παράσχει η ΕΕ μέσω της χρηματοδοτικής συνεργασίας της ΕΕ και του πολιτικού διαλόγου,

- Μια ένδειξη ως προς την πρόοδο που θα έχουν επιτύχει η ΕΕ και οι χώρες εταίροι σχετικά με τους στόχους τους μέχρι το δεύτερο εξάμηνο του 2013, με την επισήμανση **στόχων, αποτελεσμάτων ή προθεσμιών.**

4. Η ΔΙΜΕΡΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ

Ο πίνακας σχετικά με τη διμερή διάσταση του οδικού χάρτη εστιάζεται επί των ακόλουθων από κοινού συμφωνηθέντων στόχων:

– πολιτική σύνδεση και οικονομική ολοκλήρωση,

– ενισχυμένη κινητικότητα των πολιτών εντός ασφαλούς και με καλή διαχείριση περιβάλλοντος,

– ενισχυμένη τομεακή συνεργασία.

Για καθένα από τους τρεις αυτούς στόχους, ο πίνακας σχετικά με τη διμερή διάσταση του οδικού χάρτη επιδιώκει να εντοπίσει τα είδη μέτρων πολιτικής που θα πρέπει να λάβουν οι χώρες εταίροι, βάσει των υφιστάμενων από κοινού συμφωνηθέντων εγγράφων, όπως τα προγράμματα σύνδεσης και τα σχέδια δράσης της ΕΠΓ καθώς και βάσει της στήριξης που μπορεί να παράσχει η ΕΕ.

- **Στόχος 1: Πολιτική σύνδεση και οικονομική ενσωμάτωση**

Εφαρμογή κοινών αξιών

Το τμήμα της διμερούς διάστασης του οδικού χάρτη απαριθμεί τα βασικά κριτήρια αξιολόγησης της εφαρμογής των κοινών αξιών. Κατ' αρχάς, εκθέτει τις κυριότερες δράσεις των χωρών εταίρων όπως αυτές επισημάνθηκαν στα από κοινού συμφωνηθέντα έγγραφα (π.χ. τα προγράμματα σύνδεσης), και στη συνέχεια, τη στήριξη εκ μέρους της ΕΕ.

Πού ευρίσκεται σήμερα η ανατολική εταιρική σχέση;

Ολοκληρώθηκαν οι διαπραγματεύσεις με την Ουκρανία για συμφωνία σύνδεσης, στην οποία περιλαμβάνεται η εκτενής και ολοκληρωμένη ζώνη ελεύθερων συναλλαγών, και το συμφωνηθέν κείμενο μονογραφήθηκε στις 30 Μαρτίου 2012. Δρομολογήθηκαν διαπραγματεύσεις για συμφωνίες σύνδεσης με τη Δημοκρατία της Μολδαβίας, τη Γεωργία, την Αρμενία και το Αζερμπαϊτζάν και η εξέλιξή τους είναι ικανοποιητική, ενώ η απόφαση να εγκαινιαστούν οι διαπραγματεύσεις των ΕΟΖΕΣ[5], ως αναπόσπαστο τμήμα των συμφωνιών σύνδεσης, με τη Γεωργία και τη Μολδαβία ελήφθη τον Δεκέμβριο 2011 και με την Αρμενία τον Φεβρουάριο 2012.

Αναμενόμενα μέχρι το φθινόπωρο 2013 επιτεύγματα

Μετά την οριστικοποίηση των διαπραγματεύσεων για συμφωνίες σύνδεσης μεταξύ ΕΕ και Ουκρανίας, στη σύνοδο κορυφής του Δεκεμβρίου 2011, και τα δύο μέρη κατέληξαν σε κοινή αντίληψη ότι η απόδοση της Ουκρανίας, ειδικότερα όσον αφορά τον σεβασμό προς τις κοινές αξίες και το κράτος δικαίου, θα είναι καθοριστική για την ταχύτητα με την οποία θα πραγματοποιηθεί η πολιτική της σύνδεση και η οικονομική ενσωμάτωση με την ΕΕ, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο της σύναψης της συμφωνίας σύνδεσης και της μετέπειτα εφαρμογής της.

Μέχρι το φθινόπωρο 2013, αναμένεται ότι θα έχουν προχωρήσει ικανοποιητικά, και ίσως να έχουν ολοκληρωθεί, οι διαπραγματεύσεις συμφωνιών σύνδεσης με τη Μολδαβία, τη Γεωργία, την Αρμενία και το Αζερμπαϊτζάν. Οι διαπραγματεύσεις για εκτενείς και ολοκληρωμένες ζώνες ελεύθερων συναλλαγών με την Αρμενία, τη Γεωργία και τη Δημοκρατία της Μολδαβίας αναμένεται ότι θα έχουν προχωρήσει ικανοποιητικά και ίσως να έχουν ολοκληρωθεί, ενώ ουσιαστική πρόοδος θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί στον τομέα της κανονιστικής προσέγγισης, σύμφωνα με τις συστάσεις της Επιτροπής. Το Αζερμπαϊτζάν θα πρέπει να έχει πραγματοποιήσει πρόοδο ως προς την προσχώρησή του στον ΠΟΕ, ως προϋπόθεση για την έναρξη των διαπραγματεύσεων για εκτενείς και ολοκληρωμένες ζώνες ελεύθερων συναλλαγών.

Προς στήριξη της διαδικασίας προετοιμασίας και εφαρμογής των συμφωνιών σύνδεσης, συμπεριλαμβανόμενων κατά περίπτωση και εκτενών και ολοκληρωμένων ζωνών ελεύθερων συναλλαγών, η ΕΕ και η Αρμενία, το Αζερμπαϊτζάν, η Γεωργία και η Δημοκρατία της Μολδαβίας αντίστοιχα θα πρέπει να συμφωνήσουν επί προγραμμάτων σύνδεσης εντός του 2013.

Καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας των διαπραγματεύσεων, η ΕΕ θα παρέχει πολιτικό διάλογο και χρηματοοικονομική στήριξη στους εταίρους, μεταξύ άλλων μέσω προγραμμάτων για ολοκληρωμένη οικοδόμηση θεσμών. Η πρόοδος που πραγματοποιήθηκε προς πολιτικές μεταρρυθμίσεις αναγκαίες για την εφαρμογή των κοινών αξιών της ανατολικής εταιρικής σχέσης και η γενικότερη κατάσταση των σχέσεων της ΕΕ με τις χώρες εταίρους θα επηρεάσουν τον ρυθμό με τον οποίο οι εταίροι θα είναι σε θέση να ωφεληθούν από τη στενότερη σχέση με την ΕΕ. Οι επικείμενες κοινοβουλευτικές εκλογές στην Αρμενία, τη Γεωργία και την Ουκρανία θα είναι καθοριστικές για την εδραίωση της δημοκρατίας στις χώρες αυτές.

---

[5] Οι διαπραγματεύσεις για εκτενείς και ολοκληρωμένες ζώνες ελεύθερων συναλλαγών προϋποθέτουν συμμετοχή στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ)

Η ΕΕ αναμένει να διαπιστώσει αξιόπιστες και σταθερές προσπάθειες προς την όσο το δυνατόν ταχύτερη ειρηνική επίλυση των συγκρούσεων στη Γεωργία, της σύγκρουσης στην περιοχή της Υπερδνειστερίας της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, και της σύγκρουσης για το Ναγκόρνο-Καραμπάχ. Η ΕΕ επιβεβαιώνει τη δέσμευσή της να παραμένει ενεργή και να συμμετέχει στις προσπάθειες σταθεροποίησης και επίλυσης των συγκρούσεων στη Γεωργία· μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται η συμμετοχή της στην από κοινού προεδρία των συζητήσεων της Γενεύης, οι προσπάθειες του Ειδικού Εντεταλμένου της ΕΕ για τον Νότιο Καύκασο και την κρίση στη Γεωργία, και η συνεχής παρουσία της Αποστολής Επιτήρησης της ΕΕ. Όσον αφορά τη διένεξη στην Υπερδνειστερία, η ΕΕ στηρίζει πλήρως τις συνεχιζόμενες προσπάθειες διαμεσολάβησης του σχήματος 5+2 υπό την αιγίδα του ΟΟΣΑ, στο οποίο συμμετέχει και η ίδια. Η ΕΕ στηρίζει επίσης τις προσπάθειες διαμεσολάβησης της ομάδας Μινσκ του ΟΟΣΑ για τη σύγκρουση Ναγκόρνο-Καραμπάχ, στην οποία δεν είναι μέλος. Η ΕΕ επαναλαμβάνει τη στήριξή της στις αρχές της Μαδρίτης και καλεί την Αρμενία και το Αζερμπαϊτζάν να εντείνουν τις προσπάθειές τους για να επιτευχθεί συμφωνία επί των αρχών αυτών ως βάση για την ειρήνη. Η ΕΕ ενισχύει τη συνεργασία της με τις ενδιαφερόμενες χώρες εταίρους, και ενδυναμώνει τη στήριξή της για τη λήψη μέτρων οικοδόμησης της εμπιστοσύνης καθώς και μέτρων για τη βελτίωση του επιπέδου ζωής των λαών που υποφέρουν από τις συγκρούσεις. Η πρόοδος ως προς την πολιτική σύνδεση και την οικονομική ολοκλήρωση των εταίρων με την ΕΕ θα αποβεί ευεργετική για τις προσπάθειες επίλυσης των συγκρούσεων και τη σταθερότητα στην περιοχή.

Η ΕΕ θα παραμείνει σταθερά δεσμευμένη στην ενίσχυση της εμπλοκής της με τον λαό και την κοινωνία των πολιτών της Λευκορωσίας. Λαμβάνοντας υπόψη τη σημερινή κατάσταση των σχέσεων ΕΕ και Λευκορωσίας, η ΕΕ θα αυξήσει τη στήριξή της προς την κοινωνία των πολιτών και τις δημοκρατικές πολιτικές δυνάμεις της Λευκορωσίας μέσω ενός ειδικού "ευρωπαϊκού διαλόγου για τον εκσυγχρονισμό", ο οποίος δρομολογήθηκε στις Βρυξέλλες στις 29 Μαρτίου 2012 ως δείγμα της σταθερής δέσμευσης της ΕΕ προς υποστήριξη του δημοκρατικού οράματος του λαού της Λευκορωσίας. Η ΕΕ θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς την κατάσταση στη Λευκορωσία και θα συνεχίσει να εφαρμόζει την πολιτική δέσμευσης με κριτικό πνεύμα, ειδικότερα μέσω του διαλόγου και της ανατολικής εταιρικής σχέσης. Η ανάπτυξη των διμερών σχέσεων θα εξακολουθήσει να εξαρτάται από την πρόοδο που σημειώνει η Λευκορωσία ως προς τον σεβασμό προς τις αρχές της δημοκρατίας, το κράτος δικαίου και τα δικαιώματα του ανθρώπου. Ταυτόχρονα, και υπό το πρίσμα περαιτέρω εξελίξεων, η ΕΕ παραμένει σε ετοιμότητα να εξετάσει και άλλα στοχοθετημένα μέτρα σε όλους τους τομείς της συνεργασίας, κατά περίπτωση.

- **Στόχος 2: Ενισχυμένη κινητικότητα εντός ασφαλούς και με καλή διαχείριση περιβάλλοντος**

Πού ευρίσκεται σήμερα η ανατολική εταιρική σχέση;

Αφού από το 2008 και εξής εφαρμόζουν τις συμφωνίες με την ΕΕ για τη διευκόλυνση του καθεστώτος έκδοσης θεωρήσεων και τις συμφωνίες επανεισδοχής, η Δημοκρατία της Μολδαβίας και η Ουκρανία εφαρμόζουν τώρα τα σχέδια δράσης για την ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων. Υφίστανται εταιρικές σχέσεις κινητικότητας με τη Γεωργία και τη Δημοκρατία της Μολδαβίας, και πιο πρόσφατα και με την Αρμενία. Από τον Μάρτιο 2011, η Γεωργία εφαρμόζει με επιτυχία τις συμφωνίες για τη διευκόλυνση του καθεστώτος έκδοσης θεωρήσεων και τις συμφωνίες επανεισδοχής. Τον Μάρτιο 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μετά από την εντολή που έλαβε από το Συμβούλιο Υπουργών της ΕΕ τον Δεκέμβριο 2011, εγκαινίασε διαπραγματεύσεις με την Αρμενία και το Αζερμπαϊτζάν. Παρόμοια πρόταση που έγινε στη Λευκορωσία τον Ιούνιο 2011 αναμένεται ότι θα αποβεί

προς όφελος του πληθυσμού της γενικότερα, αλλά οι αρχές του Μινσκ δεν έχουν ακόμα αποκριθεί. Για να διευκολυνθεί η έκδοση θεωρήσεων σε Λευκορώσους πολίτες, τα κράτη μέλη της ΕΕ επιδιώκουν να κάνουν βέλτιστη χρήση των διευκολύνσεων που προσφέρει ο κώδικας των θεωρήσεων, μεταξύ των οποίων και των δυνατοτήτων να μη χρεώνονται καθόλου ή να χρεώνονται μειωμένα τέλη έκδοσης θεώρησης σε ορισμένες κατηγορίες Λευκορώσων πολιτών ή σε μεμονωμένες περιπτώσεις.

Αναμενόμενα μέχρι το φθινόπωρο 2013 επιτεύγματα

Αναμένεται να ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις των συμφωνιών για τη διευκόλυνση του καθεστώτος έκδοσης θεωρήσεων και των συμφωνιών επανεισδοχής με την Αρμενία και το Αζερμπαϊτζάν. Η ΕΕ παραμένει σε ετοιμότητα να δρομολογήσει παρόμοιες διαπραγματεύσεις με τη Λευκορωσία. Θα μπορούσε να προβλεφθεί η σύσταση εταιρικής σχέσης κινητικότητας με το Αζερμπαϊτζάν. Η ουσιαστική εφαρμογή των συμφωνιών για τη διευκόλυνση του καθεστώτος έκδοσης θεωρήσεων και των συμφωνιών επανεισδοχής καθώς και η αποτελεσματική συνεργασία σε ευρύ φάσμα τομέων της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων θα μπορούσε να οδηγήσει στην έναρξη διαπραγματεύσεων για σχέδια δράσης για την ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων πολύ σύντομα με της Μολδαβία, τη Γεωργία και αργότερα με την Αρμενία και το Αζερμπαϊτζάν. Η ΕΕ σχεδιάζει να εγκαινιάσει προσεχώς με τη Γεωργία διάλογο σχετικά με τις θεωρήσεις. Η ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων με τη Δημοκρατία της Μολδαβίας και την Ουκρανία θα εξαρτηθεί από την εφαρμογή εκ μέρους των δύο χωρών των αντίστοιχων σχεδίων δράσης για την ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων.

- **Στόχος 3: ενισχυμένη τομεακή συνεργασία**

Η κάλυψη ανά τομείς που ακολουθεί είναι ενδεικτική και μη εξαντλητική. Περισσότερες λεπτομέρειες για την ενισχυμένη τομεακή συνεργασία περιλαμβάνονται στους πίνακες. Ο άτυπος διάλογος της ανατολικής εταιρικής σχέσης που πρόκειται να γίνεται δυο φορές τον χρόνο με τις χώρες εταίρους (όπως εξηγείται λεπτομερώς πιο κάτω, στο σημείο 5) θα συμβάλει επίσης στην ενδυνάμωση του επιπέδου της διμερούς τομεακής συνεργασίας.

Συμμετοχή σε προγράμματα και οργανισμούς της ΕΕ

Πού ευρίσκεται σήμερα η ανατολική εταιρική σχέση;

Η ΕΕ έχει προβεί στην υπογραφή πρωτοκόλλων με τη Δημοκρατία της Μολδαβίας και την Ουκρανία, τα οποία παρέχουν τη νομική βάση για τη συμμετοχή των χωρών αυτών στα προγράμματα της ΕΕ που είναι ανοικτά στους εταίρους της ΕΠΓ. Η Δημοκρατία της Μολδαβίας έχει συνδεθεί, από τον Ιανουάριο 2012, με το 7^{ο} πρόγραμμα πλαίσιο της ΕΕ για έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη. Η συνεργασία ή οι προσπάθειες ενίσχυσης της συνεργασίας μεταξύ των οργανισμών της ΕΕ και των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης έχουν σημειώσει πρόοδο, ειδικότερα στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων και τον τομέα της ασφάλειας των πτήσεων.

Αναμενόμενα μέχρι το φθινόπωρο 2013 επιτεύγματα

Η ΕΕ θα διευκολύνει τη συμμετοχή των χωρών εταίρων στις εργασίες **των οργανισμών και των προγραμμάτων της ΕΕ** όπου έχουν πρόσβαση βάσει της σχετικής ανακοίνωσης της

Επιτροπής[6]. Μέχρι το τέλος του 2013, θα έχουν γίνει, βάσει αμοιβαίας συμφωνίας, οι διαπραγματεύσεις για τα πρωτόκολλα που θα δίνουν τη δυνατότητα και σε άλλες χώρες της ανατολικής εταιρικής σχέσης να συμμετέχουν σε προγράμματα της ΕΕ. Η Επιτροπή θα έχει παράσχει στήριξη στις χώρες εταίρους για να εκπληρώσουν τις νομοθετικές προϋποθέσεις τους για τη συμμετοχή τους σε οργανισμούς της ΕΕ, και θα έχει καταστήσει διαθέσιμη στήριξη για να καλυφθεί μέρος των δαπανών που συνδέονται με τη συμμετοχή στις εργασίες των οργανισμών και των προγραμμάτων της ΕΕ.

Ενέργεια

Πού ευρίσκεται σήμερα η ανατολική εταιρική σχέση;

Στο στάδιο της διεξαγωγής ευρίσκονται οι τομεακές μεταρρυθμίσεις που αποσκοπούν σε ενισχυμένη **ενεργειακή ασφάλεια**. Έχουν γίνει οι αρχικές κινήσεις ώστε να ενσωματωθούν οι χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και οι ενεργειακές αγορές της ΕΕ, να ενισχυθούν οι δικτυακές διασυνδέσεις μεταξύ της ΕΕ και των χωρών της ανατολικής εταιρικής σχέσης, να διαφοροποιηθούν οι πηγές και οι οδοί προμηθείας, να βελτιωθεί η ενεργειακή αποδοτικότητα και η χρησιμοποίηση ανανεώσιμων πηγών. Πραγματοποιήθηκε το πρώτο βήμα για την προσέγγιση της νομοθεσίας και των κανονιστικών ρυθμίσεων του τομέα προς ορισμένα στοιχεία των κανόνων της εσωτερικής ενεργειακής αγοράς της ΕΕ. Η Ουκρανία και η Δημοκρατία της Μολδαβίας είναι μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας, ενός δυναμικού εργαλείου για την ενσωμάτωση. Η Γεωργία και η Αρμενία έχουν καθεστώς παρατηρητή. Στην Ουκρανία και την Αρμενία σημειώνονται βελτιώσεις ως προς την πυρηνική ασφάλεια. Μετά το ατύχημα στη Φουκουσίμα, το 2011, και οι δύο χώρες ανέλαβαν την υποχρέωση να διεξαγάγουν, σε εθελοντική βάση, προσομοιώσεις κρίσεων βάσει των προδιαγραφών της ΕΕ. Η Λευκορωσία δεσμεύτηκε επίσης να διεξαγάγει αξιολογήσεις πυρηνικής ασφάλειας και κινδύνων όσον αφορά το έργο κατασκευής πυρηνικού σταθμού ηλεκτρικής ενέργειας.

Αναμενόμενα μέχρι το φθινόπωρο 2013 επιτεύγματα

Για **να ενισχυθεί η ενεργειακή εταιρική σχέση,** θα ενθαρρυνθεί μια ολοκληρωμένη και ανοιχτή πολιτική για την ενεργειακή ασφάλεια, τις μεταφορές και την προμήθεια. Οι τομεακές μεταρρυθμίσεις της πολιτικής θα πρέπει να έχουν προχωρήσει σημαντικά ώστε να είναι δυνατή η πρόοδος προς την ενσωμάτωση των ενεργειακών αγορών. Θα ενθαρρυνθούν περαιτέρω συνέργιες με τις δραστηριότητες της συνθήκης για την Ενεργειακή Κοινότητα. Θα πρέπει να έχουν αναπτυχθεί περαιτέρω ενεργειακά δίκτυα κοινής ωφελείας (φυσικού αερίου, πετρελαίου, ηλεκτρικής ενέργειας), τόσο ως προς τον σχεδιασμό τους όσο και ως προς την υλική κατασκευή τους, και μεταξύ άλλων να έχουν γίνει ουσιαστικά βήματα για την υλοποίηση του Νότιου Διαδρόμου μεταφοράς φυσικού αερίου, μιας στρατηγικά σημαντικής υποδομής για την διασφάλιση της διαφοροποίησης των διόδων ενεργειακού εφοδιασμού από την Κασπία προς την ευρωπαϊκή αγορά. Οι εταίροι θα πρέπει να έχουν συστήσει ισχυρότερες πολιτικές και σχέδια για την ενεργειακή αποδοτικότητα και την ανανεώσιμη ενέργεια. Η Ουκρανία και η Αρμενία θα πρέπει να έχουν βελτιώσει την ασφάλεια των εγκαταστάσεών τους για την παραγωγή ατομικής ενέργειας, και θα πρέπει να έχουν ολοκληρώσει τις προσομοιώσεις κρίσεων.

Μεταφορές

---

[6] *COM (2006) 724*, Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη γενική προσέγγιση που θα επιτρέπει στις χώρες εταίρους τις ΕΠΓ να συμμετέχουν στους κοινοτικούς οργανισμούς και τα κοινοτικά προγράμματα, Βρυξέλλες, 4 Δεκεμβρίου 2006

Πού ευρίσκεται σήμερα η ανατολική εταιρική σχέση;

Οι τομεακές μεταρρυθμίσεις στον τομέα **των μεταφορών** που καλύπτουν όλα τα μέσα μεταφορών έχουν αρχίσει, αλλά πόρρω απέχουν από την ολοκλήρωσή τους. Οι περισσότερες χώρες ευθυγραμμίζονται σταδιακά με τις προδιαγραφές της ΕΕ για τις μεταφορές. Ένα υψηλό επίπεδο ασφάλειας, προστασίας και κοινωνικών προτύπων είναι καθοριστικό για τη στενότερη ένταξη των χωρών εταίρων εντός του συστήματος μεταφορών της ΕΕ.

Στον κλάδο των **αεροπορικών μεταφορών**, ολοκληρώθηκαν οι διαπραγματεύσεις με τη Γεωργία και τη Δημοκρατία της Μολδαβίας, ενώ πρόκειται να αρχίσουν με το Αζερμπαϊτζάν και προχωρούν εκείνες με την Ουκρανία. Πρόκληση παραμένει η βελτίωση της ασφάλειας των **θαλάσσιων μεταφορών**, δεδομένου ότι οι σημαίες των περισσότερων χωρών εταίρων παραμένουν στον μαύρο κατάλογο του Μνημονίου Συμφωνίας των Παρισίων για τον έλεγχο των πλοίων στο κράτος ελλιμενισμού. Η **οδική ασφάλεια** στις χώρες εταίρους δημιουργεί ανησυχίες, δεδομένου ότι τα ποσοστά θνησιμότητας από οδικά ατυχήματα είναι σοβαρά υψηλότερα σε αυτές σε σχέση με εκείνα στην ΕΕ. Θα μπορούσε να γίνει μεγαλύτερη εκμετάλλευση του δυναμικού των σιδηροδρομικών μεταφορών μέσω ευρύτερης διαλειτουργικότητας με τα σιδηροδρομικά συστήματα της ΕΕ. Η απρόσκοπτη μετακίνηση ανθρώπων και η ροή των εμπορευμάτων μεταξύ ΕΕ και των χωρών εταίρων διακυβεύεται από συμφορήσεις στις υποδομές. Η ΕΕ και οι χώρες εταίροι συνεργάζονται στον σχεδιασμό των υποδομών για τη διασφάλιση συνδέσεων μεταξύ των μεταφορικών δικτύων.

Αναμενόμενα μέχρι το φθινόπωρο 2013 επιτεύγματα

Οι μεταρρυθμίσεις στον τομέα των μεταφορών θα διασφαλίσουν μεγαλύτερη προσέγγιση στα πρότυπα των μεταφορών της ΕΕ. Θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί οι διαπραγματεύσεις για αεροπορικές υπηρεσίες με ορισμένες χώρες, ενώ άλλες διαπραγματεύσεις θα συνεχίζονται ή θα ευρίσκονται σε στάδιο εξέλιξης και η εφαρμογή τους θα πρέπει να παρακολουθείται. Η ασφάλεια και η προστασία των θαλάσσιων μεταφορών θα πρέπει να έχει βελτιωθεί μέσω των μεταρρυθμίσεων της πολιτικής και η κατάσταση των σημαιών να έχει βελτιωθεί αντίστοιχα με το Μνημόνιο Συμφωνίας των Παρισίων για τον έλεγχο των πλοίων στο κράτος ελλιμενισμού. Οι χώρες εταίροι θα πρέπει να είναι σε θέση να επιδείξουν βελτιώσεις ως προς τα αποτελέσματά τους στην οδική ασφάλεια, καθώς και συγκεκριμένες ενέργειες για τη βελτίωση της διαλειτουργικότητας με την ΕΕ στον σιδηροδρομικό τομέα. Οι συνδέσεις των μεταφορικών δικτύων με την ΕΕ θα πρέπει να έχει βελτιωθεί με καλύτερο σχεδιασμό των δικτύων και με εργασίες επί των έργων υποδομής με προτεραιότητα που θα συμβάλουν στη σύνδεση των χωρών εταίρων με το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών.

Ελευθερία, δικαιοσύνη και ασφάλεια

Πού ευρίσκεται σήμερα η ανατολική εταιρική σχέση;

Στον τομέα αυτό έχει σημειωθεί σταδιακή εξέλιξη της διμερούς συνεργασίας. Η συνεργασία εγκαινιάστηκε πρώτα με την Ουκρανία επί τη βάσει ενός ειδικού τομεακού σχεδίου δράσης ΕΕ-Ουκρανίας. Η εταιρική σχέση κινητικότητας με τη Δημοκρατία της Μολδαβίας και τη Γεωργία έχουν καταστεί παραδείγματα της σύσφιγξης των δεσμών και των δραστηριοτήτων στον ευρύτερο χώρο της μετανάστευσης, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στην υπογραφή της εταιρικής σχέσης κινητικότητας με την Αρμενία τον Οκτώβριο 2011. Σημειώθηκε αυξημένη περιφερειακή συνεργασία στη διαχείριση των συνόρων, στο πλαίσιο της αποστολής συνοριακής συνδρομής της ΕΕ προς τη Δημοκρατία της Μολδαβίας και την Ουκρανία (EUBAM) και του σχεδίου ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων του Νοτίου

Καυκάσου (SCIBM). Μέσω του EUBAM έχει συνεχιστεί επίσης η κατάλληλη παρακολούθηση της κατάστασης γύρω από την περιοχή της Υπερδνειστερίας της Δημοκρατίας της Μολδαβίας. Στο πρόγραμμα της ΕΕ και των εταίρων της στην Ανατολική Ευρώπη έχουν συμπεριληφθεί κατά τα πρόσφατα έτη το άσυλο, η καταπολέμηση της οργανωμένης εγκληματικότητας, η εμπορία ανθρώπων και η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, καθώς επίσης και η δωροδοκία, η προστασία των δεδομένων και η δικαστική συνεργασία. Το 2011, δρομολογήθηκαν διάλογοι για τα ναρκωτικά με τη Δημοκρατία της Μολδαβίας, την Αρμενία και το Αζερμπαϊτζάν. Τον Δεκέμβριο 2011, η ΕΕ επανέλαβε την πρόθεσή της να ενισχύσει περαιτέρω την τομεακή συνεργασία, εντός του πλαισίου της ανατολικής εταιρικής σχέσης, μεταξύ άλλων και την συνεργασία επί θεμάτων σχετικών με την πάταξη των ναρκωτικών. Εξάλλου, όπως αναφέρεται και στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη συνεργασία στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων με την ανατολική εταιρική σχέση, η δυνατότητα σύγκλησης τακτικών συσκέψεων σε υπουργικό επίπεδο για θέματα ΔΕΥ κατά περίπτωση προς το συμφέρον της συνεργασίας μπορεί επίσης να διαδραματίσει ρόλο στην εξασφάλιση πολιτικής καθοδήγησης, για να επιτευχθεί πρόοδος σε συγκεκριμένους τομείς εργασιών[7]

Αναμενόμενα μέχρι το φθινόπωρο 2013 επιτεύγματα

Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη συνεργασία στον τομέα της ΔΕΥ στο πλαίσιο της ανατολικής εταιρικής σχέσης και τα σχετικά συμπεράσματα του Συμβουλίου[8], αναμένεται πρόοδος στην **ενθάρρυνση της νόμιμης μετανάστευσης** μέσω των κατάλληλων κανονιστικών εργασιών και της επιβολής της νομοθεσίας. Όσον αφορά τα θέματα ασύλου, θα έχει θεσπιστεί η νομοθεσία και θα έχουν καθοριστεί οι διοικητικές διαρθρώσεις και διαδικασίες ώστε να διασφαλίζεται ουσιαστική προστασία. Εξάλλου, θα έχει ολοκληρωθεί το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο για την πάταξη της λαθρομετανάστευσης, που θα περιλαμβάνει και την επανεισδοχή, ενώ θα έχουν διεξαχθεί μέτρα ουσιαστικής εφαρμογής του.

Η πάταξη της εμπορίας ανθρώπων θα εφαρμόζεται στην πράξη με πλήρη εφαρμογή των σχετικών διεθνών συμβάσεων, παράλληλα με **ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων** που θα πραγματοποιείται βάσει των βέλτιστων πρακτικών και των διεθνών συμφωνιών. Αναμένεται ότι θα έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος ως προς την καταπολέμηση της οργανωμένης εγκληματικότητας και του οικονομικού εγκλήματος, μεταξύ άλλων και της πάταξης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, την αντιμετώπιση της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών και της δωροδοκίας, καθώς και την προστασία των δεδομένων, με τη θέσπιση αποτελεσματικής νομοθεσίας συνοδευόμενης από μέτρα επιβολής της.

Περιφερειακή ανάπτυξη, γεωργία και αγροτική ανάπτυξη

Πού ευρίσκεται σήμερα η ανατολική εταιρική σχέση;

Στον τομέα της περιφερειακής πολιτικής, έχει δρομολογηθεί διάλογος με την Ουκρανία και πρόσφατα δρομολογήθηκαν διάλογοι και συμφωνήθηκαν προγράμματα με τη Γεωργία και τη Δημοκρατία της Μολδαβίας. Ευρύτατα προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης διεξάγονται

---

7 *COM (2011) 564,* Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη συνεργασία στον τομέα δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων στο πλαίσιο της ανατολικής εταιρικής σχέσης, Βρυξέλλες, 26 Σεπτεμβρίου 2011.

8 Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη συνεργασία στον τομέα δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων στο πλαίσιο της ανατολικής εταιρικής σχέσης, Βρυξέλλες, 13-14 Δεκεμβρίου 2011

στην Ουκρανία, ενώ συνεχίζονται οι συζητήσεις με την Αρμενία και το Αζερμπαϊτζάν σχετικά με τις αντίστοιχες στρατηγικές τους για περιφερειακή ανάπτυξη ενόψει της προετοιμασίας των **πιλοτικών προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης** (ΠΠΠΑ). Όσον αφορά τη Μολδαβία, οι προετοιμασίες ευρίσκονται στην τελική φάση τους και το πρόγραμμα θα δρομολογηθεί εντός του 2012. Στον τομέα της γεωργίας και της αγροτικής ανάπτυξης, διεξάγονται τομεακοί διάλογοι στις σχετικές υπο-επιτροπές στο πλαίσιο των συμφωνιών συνεργασίας των εταιρικών σχέσεων. Για να ενισχυθεί η συνεργασία στον τομέα της γεωργίας με τις χώρες εταίρους, η Επιτροπή έχει ξεκινήσει τις εργασίες επί μιας γενικής προσέγγισης προς στήριξη του τομέα αυτού μέσω ενός **Ευρωπαϊκού Προγράμματος Γειτονίας για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη (ENPARD).**

Αναμενόμενα μέχρι το φθινόπωρο 2013 επιτεύγματα

Στον τομέα της **περιφερειακής ανάπτυξης**, θα πρέπει να έχει επιτευχθεί πρόοδος στην εκτέλεση των προγραμμάτων εργασίας, και ίσως να έχουν εγκαινιαστεί διάλογοι με άλλους ενδιαφερόμενους εταίρους. Στις περισσότερες χώρες εταίρους, τα ΠΠΠΑ θα έχουν περάσει στη φάση εφαρμογής τους. Όσον αφορά τον τομέα **της γεωργίας και της αγροτικής ανάπτυξης,** θα έχουν διεξαχθεί οι προπαρασκευαστικές εργασίες τομεακής επισκόπησης για να δρομολογηθεί το ENPARD**.** Αναμένεται ότι το ENPARD θα βοηθήσει τις χώρες εταίρους να λειτουργήσουν αποτελεσματικότερα στις ξένες αγορές, να ωφεληθούν πλήρως από μελλοντικές εκτενείς και ολοκληρωμένες ζώνες ελεύθερων συναλλαγών, και να ενθαρρύνουν τη γεωργία στις ίδιες τις χώρες. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα εμπλακεί σε ενεργούς διαλόγους πολιτικής με τις χώρες εταίρους για να προαχθούν μακροπρόθεσμες στρατηγικές για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη σε στενή συνεργασία με όλους τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς. Προς τον σκοπό αυτό, θα αρχίσει η εκπόνηση μελέτης για να εξεταστούν, με τις χώρες εταίρους, οι αγροτικές και γεωργικές πολιτικές και στρατηγικές τους και να εντοπιστούν από κοινού ενδεχόμενοι τομείς μελλοντικής στήριξης, παρέχοντας σταθερή βάση για την επισήμανση και άλλων προγραμμάτων ENPARD στις χώρες εταίρους στην Ανατολική Ευρώπη. Παράλληλα, στη Γεωργία, ολοκληρώνεται ένα εκτεταμένο πρόγραμμα 40 εκατ. ευρώ στον γεωργικό τομέα, με την επωνυμία "Στήριξη στον γεωργικό τομέα – ENPARD Γεωργίας". Και άλλα προγράμματα συνεργασίας ENPARD θα εξεταστούν στο πλαίσιο του εγχειρήματος προγραμματισμών που θα αρχίσει το καλοκαίρι, βάσει της αξιολόγησης των υπό εξέλιξη προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης όπως αυτό που αναφέρεται πιο πάνω στην Γεωργία και εκείνα που διεξάγονται στο Αζερμπαϊτζάν (Γεωργική και αγροτική ανάπτυξη) και στη Δημοκρατία της Μολδαβίας (Ενθάρρυνση της ανάπτυξης σε αγροτικές περιοχές).

Επιπλέον, η ΕΕ είναι έτοιμη να συνεργαστεί στενότερα με παράκτια κράτη εταίρους στον τομέα της **θαλάσσιας πολιτικής,** μεταξύ άλλων για να διασφαλίσει την βιώσιμη χρήση των αλιευτικών πόρων.

Περιβάλλον και κλιματική αλλαγή

Πού ευρίσκεται σήμερα η ανατολική εταιρική σχέση;

Η συνεργασία στον τομέα του περιβάλλοντος και της κλιματικής αλλαγής καλύπτει ευρύ φάσμα θεμάτων, όπως η πράσινη οικονομία, η βιοποικιλότητα, ένα ενιαίο σύστημα πληροφοριών για το περιβάλλον, και περιβαλλοντικές εκτιμήσεις. Πρωταρχικός στόχος είναι να στηριχθεί η προσέγγιση των κανονιστικών ρυθμίσεων, να ενισχυθούν οι διοικητικές ικανότητες και η εφαρμογή, και να υλοποιηθούν πολυμερείς περιβαλλοντικές συμφωνίες.

Αναμενόμενα μέχρι το φθινόπωρο 2013 επιτεύγματα

Οι χώρες εταίροι θα πρέπει να έχουν σημειώσει σημαντική πρόοδο στην προετοιμασία τους για σύγκλιση με αποφασιστικού χαρακτήρα περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ. Θα πρέπει να έχουν βελτιώσει τη διοικητική τους υποδομή και να έχουν σημειώσει πρόοδο στη σύσταση ενός ολοκληρωμένου συστήματος συλλογής περιβαλλοντικών δεδομένων.

5. Η ΠΟΛΥΜΕΡΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ

Η πολυμερής διάσταση της ανατολικής εταιρικής σχέσης αποσκοπεί στη στήριξη και ενδυνάμωση των διμερών στόχων της εταιρικής σχέσης. Παρέχει ένα βήμα για τη διάδοση της πληροφόρησης και της πείρας των ενεργειών των χωρών εταίρων προς τη μετάβαση, τη μεταρρύθμιση και τον εκσυγχρονισμό. Ως μέσο προώθησης της ένταξης στην ΕΕ, δίνει τη δυνατότητα στους εταίρους να επωφεληθούν από ένα επιπρόσθετο μέσο που θα συνοδεύσει τις προσπάθειες μεταρρύθμισης και θα διευκολύνει την νομοθετική προσέγγιση. Όπως επιβεβαιώνεται στη δήλωση της συνόδου κορυφής της Βαρσοβίας, η ανατολική εταιρική σχέση θα πρέπει να ενθαρρύνει περαιτέρω τη σταθερότητα και την πολυμερή οικοδόμηση εμπιστοσύνης εκεί όπου παρατεταμένες συγκρούσεις παρεμποδίζουν ακόμα τις προσπάθειες συνεργασίας.

Το παρόν τμήμα του εγγράφου του οδικού χάρτη παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τους στόχους που ορίζονται στα ανά διετία προγράμματα εργασίας των πολυμερών πλαισίων της ανατολικής εταιρικής σχέσης. Στα βήματα αυτά, στα οποία συμμετέχουν ανώτατα στελέχη από τα κράτη μέλη της ΕΕ και τις χώρες εταίρους, διεξάγεται διάλογος πολιτικής επί των ακόλουθων θεματικών ζητημάτων: δημοκρατία, χρηστή διακυβέρνηση και σταθερότητα· οικονομικές εξελίξεις· ενεργειακή ασφάλεια· συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών και διευκόλυνση των διασυνοριακών επαφών μεταξύ των λαών. Εξάλλου, συμπληρώνουν το διμερές πρόγραμμα των σχέσεων μεταξύ ΕΕ και των χωρών εταίρων.

Από τη σύσταση της ανατολικής εταιρικής σχέσης η ΕΕ έχει δρομολογήσει σειρά ποικίλλων εμβληματικών πρωτοβουλιών, οι οποίες συζητούνται τακτικά με τις σχετικές πολυμερείς πλατφόρμες. Κατά την περίοδο 2012-2013 θα διεξαχθεί αξιολόγηση αυτών, και η ΕΕ θα προβεί σε εξέταση ενδεχόμενων νέων εμβληματικών πρωτοβουλιών κατά το διάστημα μέχρι την διεξαγωγή της επόμενης συνόδου κορυφής της ανατολικής εταιρικής σχέσης, στο πλαίσιο του προγραμματισμού για την περίοδο 2014-2020, οι οποίες θα πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή από το 2014 και μετά.

Ως άλλο μέσο σύσφιγξης του δεσμού μεταξύ των διμερών και πολυμερών διαδικασιών, ενίσχυσης της αίσθησης της κοινής αποστολής της ανατολικής εταιρικής σχέσης, και δημιουργίας μιας περιφερειακής δυναμικής, εγκαινιάζονται **άτυποι διάλογοι της ανατολικής εταιρικής σχέσης.** Αυτοί οι εξαμηνιαίοι άτυποι πολυμερείς διάλογοι μεταξύ των υπουργών εξωτερικών των χωρών εταίρων και της Ύπατης Εκπροσώπου/Αντιπροέδρου και του αρμόδιου για την πολιτική γειτονίας Επιτρόπου θα παράσχουν την ευκαιρία για άτυπες υπουργικές συνομιλίες σχετικές με τις εξελίξεις στις χώρες εταίρους και πρόοδο ως προς τις διαδικασίες μεταρρύθμισης, ενώ δίνουν τη δυνατότητα παρακολούθησης της εφαρμογής του οδικού χάρτη της ανατολικής εταιρικής σχέσης. Το πλαίσιο αυτό θα προβλέπει επίσης γύρους άτυπων διαλόγων μεταξύ των αρμόδιων κατά τομέα υπουργών και των επιτρόπων της ΕΕ προς ενίσχυση της **πολυμερούς τομεακής συνεργασίας** μεταξύ της ΕΕ και των εταίρων της Ανατολικής Ευρώπης.

- **Δημοκρατία, χρηστή διακυβέρνηση και σταθερότητα**

Πού ευρίσκεται σήμερα η ανατολική εταιρική σχέση;

Έχει ήδη σημειωθεί πρόοδος στους ακόλουθους τομείς: καταπολέμηση της δωροδοκίας, δημοκρατία και ανθρώπινα δικαιώματα, αντιμετώπιση της λειτουργίας του δικαστικού τομέα, καταπολέμηση της εγκληματικότητας στον κυβερνοχώρο, και βελτίωση των εκλογικών προτύπων. Στο πλαίσιο της πλατφόρμας "Δημοκρατία, χρηστή διακυβέρνηση και σταθερότητα" έχουν πρόσφατα συσταθεί ειδικές ομάδες εργασίας για τη **μεταρρύθμιση στη δημόσια διοίκηση** και για τη **μετανάστευση και το άσυλο**, και έχουν εγκριθεί τα διετή προγράμματα εργασίας τους. Η πλατφόρμα παράγει ιδέες σχετικά με τον τρόπο βελτίωσης των κοινών προσεγγίσεων των οργανισμών επιβολής του νόμου προκειμένου να **παταχθεί η διασυνοριακή εγκληματικότητα** και να δρομολογηθεί συνεργασία σε **θέματα κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας (ΚΠΑΑ).**

Αναμενόμενα μέχρι το φθινόπωρο 2013 επιτεύγματα

Θα πρέπει να έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος στην εφαρμογή βασικών συμφωνηθέντων στόχων του τρέχοντος προγράμματος εργασίας 2012-2013, μεταξύ άλλων και ως προς δύο **εμβληματικές πρωτοβουλίες**. Οι δραστηριότητες που είναι συναφείς με την εμβληματική πρωτοβουλία στον τομέα της **ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων (ΟΔΣ)** θα πρέπει να έχει καταλήξει στην ολοκλήρωση της κατάρτισης πάνω από 700 συνοριακών φυλάκων και τη δρομολόγηση της εκτέλεσης ορισμένων συγκεκριμένων πιλοτικών έργων σε σύνορα χωρών εταίρων. Στον τομέα της πολιτικής προστασίας, η εμβληματική πρωτοβουλία σχετικά με την **πρόληψη, την ετοιμότητα και την απόκριση σε φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές** θα πρέπει να έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο ως προς την εκπόνηση ενός ηλεκτρονικού άτλαντα κινδύνων, και να έχει προβεί σε συστάσεις για τη βελτίωση της ικανότητας των χωρών εταίρων στην πρόληψη, την ετοιμότητα και την απόκριση.

Σε στενή συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης μέσω του χρηματοδοτούμενου από την ΕΕ ταμείου για την ανατολική εταιρική σχέση, οι δραστηριότητες της πλατφόρμας "Δημοκρατία, χρηστή διακυβέρνηση και σταθερότητα" αναμένεται ότι θα έχουν συμβάλει σε βελτίωση σύμφωνα με **τα ευρωπαϊκά πρότυπα στους τομείς των εκλογών, της δικαστικής μεταρρύθμισης και την καταπολέμηση της δωροδοκίας, καθώς και στην ενίσχυση της ικανότητας για την καταπολέμηση της εγκληματικότητας στον κυβερνοχώρο.** Θα πρέπει να έχουν αναληφθεί ενέργειες για την ενίσχυση **του θεσμού του διαμεσολαβητή**. Θα πρέπει να έχει σημειωθεί πρόοδος στη **μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης** ως αποτέλεσμα των ανταλλαγών, των προγραμμάτων επιμόρφωσης, των σεμιναρίων και των εργατοημερίδων που θα έχουν πραγματοποιηθεί κατά το διάστημα 2012-13. Η στήριξη που παρασχέθηκε μέσω των **προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας και των πιλοτικών σχεδίων εδαφικής συνεργασίας,** οι δραστηριότητες της διάσκεψης με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές (CORLEAP) και της **ομάδας για τη μεταρρύθμιση στη δημόσια διοίκηση** αναμένεται ότι θα έχουν ενισχύσει τις ικανότητες των χωρών εταίρων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Η νέα **ομάδα για τη μετανάστευση και το άσυλο** αναμένεται ότι θα έχει ενισχύσει τα συστήματα ασύλου και μετανάστευσης σύμφωνα με βέλτιστες πρακτικές. **Η συνεργασία μεταξύ των φορέων επιβολής του νόμου** θα πρέπει να έχει ενισχυθεί με τη δρομολόγηση του σχεδίου EuroEast Police. Θα πρέπει επίσης να έχει αρχίσει η ανταλλαγή απόψεων

σχετικά με τους τρόπους σύσφιγξης της **συνεργασίας σε θέματα διεθνούς ασφάλειας και θέματα κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας (ΚΠΑΑ)**.

- **Οικονομική ενσωμάτωση και σύγκλιση με τις πολιτικές της ΕΕ**

Πού ευρίσκεται σήμερα η ανατολική εταιρική σχέση;

Η πλατφόρμα για την οικονομική ενσωμάτωση και τη σύγκλιση με τις πολιτικές της ΕΕ έχει συμβάλει στις προσπάθειες των εταίρων για την προσέγγιση των κανονιστικών ρυθμίσεων στο εμπόριο και εμπορικά θέματα, το επενδυτικό κλίμα και την ανάπτυξη των ΜΜΕ. Η **ειδική ομάδα** της πλατφόρμας για την **κανονιστική συνεργασία στο εμπόριο και εμπορικά θέματα συνδεόμενη με μια εκτενή και ολοκληρωμένη ζώνη ελεύθερων συναλλαγών** έχει ασχοληθεί με ευρύ φάσμα θεμάτων, για να υποστηρίξει τις εμπορικές διαπραγματεύσεις που διεξάγονται στο πλαίσιο της διμερούς διάστασης της ανατολικής εταιρικής σχέσης. Η **ομάδα για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή** εστιάζεται στη σύγκλιση των περιβαλλοντικών νομοθεσιών της ΕΕ, οικονομίες με οικολογική διάσταση και ενέργειες για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Η πλατφόρμα έχει συστήσει **ειδική ομάδα πολιτικής των ΜΜΕ** και ενθαρρύνονται οι **επαφές μεταξύ των επιχειρήσεων.** Το 2011 συστάθηκε μια **ειδική ομάδα μεταφορών** για να συσφίξει τις μεταφορικές συνδέσεις με τις γειτονικές χώρες διευκολύνοντας την εφαρμογή μέτρων που είχαν καθοριστεί στη σχετική ανακοίνωση της Επιτροπής.[9] Εξετάζεται η σύσταση ειδικής ομάδας για την αγορά της εργασίας και τις κοινωνικές πολιτικές.

Αναμενόμενα μέχρι το φθινόπωρο 2013 επιτεύγματα

Οι εργασίες στον τομέα αυτό αναμένεται ότι θα έχουν συμβάλει στη σταδιακή προσέγγιση των νομοθεσιών των χωρών εταίρων στο κεκτημένο της ΕΕ σχετικά με το εμπόριο και εμπορικά θέματα, στο πλαίσιο των σημερινών ή μελλοντικών διαπραγματεύσεων και της εφαρμογής για ΕΟΖΕΣ. Η **τελωνειακή συνεργασία** θα πρέπει να έχει καταλήξει σε ομαλές και ασφαλείς εμπορικές οδούς, στην ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης του κινδύνου και στήριξης στον γενικότερο εκσυγχρονισμό των τελωνείων, συμπεριλαμβανόμενης και της σύγκλισης με τα πρότυπα της ΕΕ στις χώρες εταίρους και της προόδου στην καταπολέμηση της απάτης, ειδικότερα του λαθρεμπορίου σιγαρέτων. Η συνεργασία στον τομέα των **μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ),** μεταξύ άλλων και μέσω της εμβληματικής πρωτοβουλίας, θα πρέπει να έχει καταλήξει σε μεγαλύτερη πρόσβαση σε συμβουλευτικές υπηρεσίες και χρηματοδότηση των επενδύσεων. Στον τομέα της **κοινωνίας της πληροφορίας,** θα έχει συσταθεί ένα ρυθμιστικό δίκτυο για την ανατολική εταιρική σχέση. Στον **τομέα των μεταφορών,** οι προσπάθειες θα πρέπει να έχουν εστιαστεί στην προώθηση της ολοκλήρωσης της αγοράς και τη βελτίωση των διασυνδέσεων, ώστε να διευκολύνονται οι μεταφορές επιβατών και εμπορευμάτων. Ο ενισχυμένος διάλογος για **το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή** θα πρέπει να συμβάλει στη σύγκλιση των περιβαλλοντικών νομοθεσιών της ΕΕ, και θα πρέπει να παρασχεθεί στήριξη για τη χάραξη εθνικών συστημάτων εμπορίας εκπομπών και να αναληφθούν πιλοτικά σχέδια κλιματικής αλλαγής. Θα συνεχιστεί ο διάλογος για την εναρμόνιση των φορολογικών πολιτικών και τη χρηστή διακυβέρνηση στον τομέα της φορολόγησης. Θα πρέπει να καθιερωθεί διάλογος για την **αγορά εργασίας και τις κοινωνικές πολιτικές** με σκοπό την ενθάρρυνση των ανταλλαγών σχετικά με τις πολιτικές της απασχόλησης, της κοινωνικής προστασίας και της κοινωνικής ένταξης, στον οποίο θα

---

[9] *COM(2011) 415*, Ανακοίνωση της Επιτροπής "Η ΕΕ και οι γειτονικές της περιοχές: Ανανεωμένη προσέγγιση συνεργασίας στις μεταφορές", Βρυξέλλες, 7 Ιουλίου 2011

συμμετάσχουν ως ενδιαφερόμενοι φορείς κοινωνικές υπηρεσίες και κοινωνικοί εταίροι. Η ΕΕ και οι χώρες εταίροι θα πρέπει επίσης να εξακολουθήσουν να συνεργάζονται όσον αφορά την προαγωγή και τη διάδοση υψηλής ποιότητας **στατιστικών.**

Η ενισχυμένη συνεργασία με την **ΕΤΕπ** (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων), την **ΕΤΑΑ** (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης), και άλλα **ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα** θα έχει συμβάλει στην καλύτερη εξισορρόπηση της ευρωπαϊκής χρηματοδότησης, ειδικότερα για βασικά έργα διασύνδεσης μεταφορών, μεταξύ άλλων μέσω του ταμείου ανατολικής εταιρικής σχέσης της ΕΤΕπ. Η ΕΕ αναπτύσσει περαιτέρω εναλλακτικές επιλογές για τη στήριξη πράξεων επιχειρηματικού κεφαλαίου και καθεστώτων εγγυήσεων στην ανατολική γειτονία με την ΕΤΕπ, την ΕΤΑΑ και άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, στηριζόμενη στην ενθαρρυντική πείρα που αποκτήθηκε από τη στήριξη της ΕΕ η οποία χορηγήθηκε στο Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη (EFSE) και τη διευκόλυνση για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ).

- **Ενεργειακή ασφάλεια**

Πού ευρίσκεται σήμερα η ανατολική εταιρική σχέση;

Η πλατφόρμα για την ενεργειακή ασφάλεια εργάζεται επί των τεσσάρων βασικών της στόχων: ενίσχυση των συνθηκών-πλαίσιο και αλληλεγγύη – στήριξη για ανάπτυξη των υποδομών, διασυνδέσεις και διαφοροποίηση του εφοδιασμού – προώθηση της αυξημένης ενεργειακής απόδοσης και χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας – ρυθμιστικό πλαίσιο και προσέγγιση των ενεργειακών πολιτικών. Βάσει των κατευθύνσεων που παρέχει η δήλωση της συνόδου κορυφής της Βαρσοβίας, το πρόγραμμα εργασίας της πλατφόρμας για την περίοδο 2012-13 περιλαμβάνει επίσης δραστηριότητες που αποσκοπούν στη σύσταση και ενίσχυση ενός ρυθμιστικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια.

Αναμενόμενα μέχρι το φθινόπωρο 2013 επιτεύγματα

Οι εργασίες κατά την περίοδο 2012-13 θα πρέπει να έχουν εστιαστεί στην ενδυνάμωση της **συνεργασίας για την ενσωμάτωση των ανταγωνιστικών αγορών ενέργειας με την αγορά της ΕΕ** μέσω ολοκληρωμένων μεταρρυθμίσεων στον ενεργειακό τομέα (πολιτικές, εφαρμογή της νομοθεσίας και κανονιστικές ρυθμίσεις). Θα συνεχιστούν επίσης οι προσπάθειες που θα συμβάλουν στη διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού. Θα καταβληθούν σημαντικές προσπάθειες ως προς την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Σε όλους αυτούς τους τομείς, προς την επίτευξη των βασικών στόχων, θα συμβάλει η **εμβληματική πρωτοβουλία για τις περιφερειακές αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, ενεργειακής απόδοσης και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας** μέσω του προγράμματος INOGATE και του Συμφώνου των δημάρχων.

Ως μέρος της προσπάθειας για την **προώθηση ενός ισχυρότερου πνεύματος πυρηνικής ασφάλειας** και την ανάπτυξη ενός σταθερού και νομικά δεσμευτικού κανονιστικού πλαισίου σύμφωνου προς τις διεθνείς συνθήκες και συμβάσεις, αναμένεται ότι οι ενδιαφερόμενες χώρες εταίροι θα ολοκληρώσουν τις προσομοιώσεις κρίσεων κατά τη διάρκεια του 2012.

- **Επαφές μεταξύ των λαών**

Πού ευρίσκεται σήμερα η ανατολική εταιρική σχέση;

Η πλατφόρμα για επαφές μεταξύ των λαών στηρίζει την αλληλεπίδραση της ΕΕ και των πολιτών των χωρών εταίρων, και στρέφει ιδιαίτερα την προσοχή της προς τους σπουδαστές, το ακαδημαϊκό προσωπικό, τους ερευνητές, τους νέους και τους πολιτιστικούς φορείς. Τα κράτη μέλη και οι χώρες εταίροι της ΕΕ έχουν δρομολογήσει διάλογο επί ορισμένων πολιτικών, μεταξύ άλλων και πολιτικών για τους νέους και τον πολιτισμό. Έχει διοργανωθεί συνεργασία επί ορισμένων συνεργασιακών προγραμμάτων της ΕΕ και σχετικά με αυτά, υφιστάμενων ή νέων, στους τομείς της εκπαίδευσης, της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, της έρευνας και καινοτομίας, της νεολαίας και του πολιτισμού. Δίδεται ιδιαίτερη προσοχή σε θέματα εκσυγχρονισμού, στην οικοδόμηση ικανότητας ως προς την έρευνα και την καινοτομία, καθώς και στην κινητικότητα σπουδαστών, διδασκόντων, ερευνητών και νέων. Η πλατφόρμα προωθεί επίσης τη δημιουργία δεσμών συνεργασίας με την ΕΕ σε όλους τους τομείς της έρευνας, συμπεριλαμβανομένων και των ερευνητικών υποδομών.

Αναμενόμενα μέχρι το φθινόπωρο 2013 επιτεύγματα

Αναμένεται ότι η συνεργασία για την ενίσχυση των επαφών μεταξύ των λαών θα έχει καταλήξει σε αυξημένη συμμετοχή σπουδαστών και διδασκόντων των χωρών εταίρων **στα διεθνή προγράμματα συνεργασίας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της ΕΕ.**

Για παράδειγμα, αναμένεται ότι πάνω από 2300 υποτροφίες θα έχουν χορηγηθεί σε σπουδαστές και ακαδημαϊκό προσωπικό των χωρών εταίρων μέσω του προγράμματος Erasmus Mundus για τα ακαδημαϊκά έτη 2012 και 2013. Θα έχει αυξηθεί επίσης η σύγκλιση των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η προώθηση της σχολικής συνεργασίας και η συνεργατική μάθηση. Οι χώρες εταίροι θα πρέπει να ωφεληθούν από την αυξημένη συμμετοχή στο **πρόγραμμα της ΕΕ "Νεολαία σε δράση"** (χάρη στη διεύρυνσή του προς περισσότερες χώρες της ανατολικής εταιρικής σχέσης). Η ικανότητα των υπαλλήλων και των φορέων της κοινωνίας των πολιτών στις χώρες εταίρους που διαχειρίζονται την πολιτική για τους νέους θα έχει αυξηθεί. Θα έχει ενταθεί η **συνεργασία στον τομέα του πολιτισμού** μέσω του πολιτιστικού προγράμματος της ανατολικής εταιρικής σχέσης και ενισχυμένου διαλόγου πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων και σεμιναρίων σε επίπεδο εμπειρογνωμόνων καθώς και υψηλού επιπέδου εκδήλωσης η οποία θα πραγματοποιηθεί το 2013 και στην οποία θα συμμετάσχουν φορείς χάραξης πολιτικής και προσωπικότητες του πολιτιστικού χώρου. Η συνεργασία σε αυτό το πλαίσιο θα συμβάλει στην αύξηση της ευαισθησίας στις χώρες εταίρους σχετικά με το δυναμικό του πολιτιστικού τομέα στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη καθώς και στη σύσφιγξη της διυπουργικής συνεργασίας σε πολιτιστικά θέματα. Θα έχει εγκαινιαστεί η συνεργασία στον **οπτικοακουστικό τομέα,** στην οποία θα συμμετέχουν φορείς χάραξης πολιτικής και αντιπρόσωποι των επαγγελματικών φορέων.

Η περίοδος 2012-13 αναμένεται ότι θα χαρακτηριστεί επίσης από αυξημένη συμμετοχή στο 7ο ερευνητικό πρόγραμμα-πλαίσιο της ΕΕ μέσω της **οικοδόμησης ερευνητικής ικανότητας** και βελτιωμένης ενημέρωσης ως προς τις δυνατότητες χρηματοδότησης, ειδικότερα από τους τοπικά διορισμένους συνδέσμους αναφοράς, καθώς και μέσω διάδοσης των βέλτιστων πρακτικών, μεταξύ άλλων για την αναθεώρηση των ερευνητικών προτάσεων από ανεξάρτητους ομότιμους. Θα καταβληθούν προσπάθειες για τη βελτίωση των δεσμών μεταξύ των εθνικών ερευνητικών και εκπαιδευτικών δικτύων των χωρών εταίρων και του GEANT.

Γενικά, κατά την περίοδο 2012-13, θα αναληφθούν προσπάθειες για πορεία προς ανάπτυξη ενός κοινού χώρου γνώσης και καινοτομίας.

6. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ: ΔΙΕΡΓΑΣΙΕΣ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Στο πλαίσιο της ανατολικής εταιρικής σχέσης, έχει δοθεί ιδιαίτερη προσοχή ώστε να καταστεί δυνατή η συμμετοχή όλων των πλευρών της κοινωνίας.

Το **φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών** συστάθηκε το 2009 για να διευκολύνει τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στην εφαρμογή της ανατολικής εταιρικής σχέσης. Ο ρόλος του έχει αναγνωριστεί από τα κράτη μέλη και τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, ως αποτέλεσμα της απόφασης να κληθούν οι εκπρόσωποι του φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών στις τέσσερεις πολυμερείς πλατφόρμες της ανατολικής εταιρικής σχέσης ως μόνιμοι συμμετέχοντες. Η στρατηγική του φόρουμ, που εγκρίθηκε κατά την ετήσια σύσκεψή του στο Πόζναν (Νοέμβριος 2011), θα επιτρέψει οι συνεισφορές της κοινωνίας των πολιτών να εντάσσονται στις εργασίες της ανατολικής εταιρικής σχέσης. Έχουν συσταθεί εθνικές πλατφόρμες του φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών και θα συμβάλουν στη συζήτηση επί εθνικού επιπέδου των στόχων της ανατολικής εταιρικής σχέσης στις χώρες εταίρους. Για να αυξηθεί η χορήγηση ενίσχυσης για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών στις γειτονικές χώρες της ΕΕ, συστάθηκε, τον Σεπτέμβριο 2011, ένας νέος **μηχανισμός γειτονίας για την κοινωνία των πολιτών** που καλύπτει ολόκληρο το φάσμα της γειτονίας, με αρχικό προϋπολογισμό ύψους 26 εκατ. ευρώ για το 2011, ενώ για τα έτη 2012 και 2013 έχουν προγραμματιστεί παρόμοια ποσά**.** Εξάλλου, από το Συμβούλιο υπουργών της ΕΕ συμφωνήθηκαν, τον Δεκέμβριο 2011, οι κύριες αρχές για τη σύσταση ενός **ευρωπαϊκού κληροδοτήματος για τη δημοκρατία (ΕΚΔ).** Το ΕΚΔ, που θα έχει αρχικά, αλλά όχι αποκλειστικά, την προσοχή του εστιασμένη προς την γειτονία της ΕΕ, θα παρέχει περαιτέρω στήριξη σε εκείνους που στρατεύονται προς δημοκρατικά ζητήματα στην περιφέρεια. **Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ)** διαδραματίζει σημαντικό ρόλο και συμβάλλει στο διάλογο με την κοινωνία των πολιτών στην ανατολική γειτονία. Συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση του διαλόγου με τις οργανώσεις της εργοδοσίας και τις συνδικαλιστικές οργανώσεις. Σχεδιάζεται η ενθάρρυνση τακτικών συσκέψεων των εκπροσώπων τόσο της κοινωνίας των πολιτών της ΕΕ όσο και της κοινωνίας των πολιτών των χωρών εταίρων στις συμφωνίες σύνδεσης που ευρίσκονται υπό διαπραγμάτευση.

Η **κοινοβουλευτική συνέλευση ΕΕ-Ανατολικών γειτόνων** (**EURONEST),** που συστάθηκε τον Μάιο 2011, δίνει την ευκαιρία σε βουλευτές των χωρών εταίρων να συναντηθούν με μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Συμβάλλει στην ενίσχυση, την ανάπτυξη και την προβολή της ανατολικής εταιρικής σχέσης ως το αρμόδιο κοινοβουλευτικό όργανο για τη διαβούλευση, τον έλεγχο και την παρακολούθηση σε κοινοβουλευτικό επίπεδο της εταιρικής σχέσης. Από τη σύστασή της, η EURONEST έχει λάβει ορισμένα μέτρα για την ομοιόμορφη διεξαγωγή των κοινοβουλευτικών συζητήσεων σχετικά με το πρόγραμμα της ανατολικής εταιρικής σχέσης.

Η Ευρωπαϊκή διάσκεψη με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές (CORLEAP), που συστάθηκε τον Σεπτέμβριο 2011, έθεσε τα θεμέλια της περιφερειακής διάστασης της ανατολικής εταιρικής σχέσης. Η περαιτέρω εξέλιξη της CORLEAP θα συμβάλει στη δημιουργία καλύτερης διασύνδεσης μεταξύ των εθνικών αρχών και των πολιτών στην εκπλήρωση των στόχων της ανατολικής εταιρικής σχέσης.

Το **επιχειρηματικό φόρουμ της ανατολικής εταιρικής σχέσης,** που συστάθηκε στο Σόποτ τον Σεπτέμβριο 2011, θα δώσει την δυνατότητα στις επιχειρηματικές κοινότητες της ΕΕ και των χωρών εταίρων να αναπτύξουν περαιτέρω το φόρουμ, ειδικότερα τώρα που οι διαπραγματεύσεις για ΕΟΖΕΣ έχουν ολοκληρωθεί με έναν εταίρο και συνεχίζονται με αρκετούς άλλους.

Η ανατολική εταιρική σχέση ωφελείται επίσης από την εμπειρογνωσία του **Συμβουλίου της Ευρώπης** που εφαρμόζει το χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ Ταμείο για την Ανατολική Ευρώπη του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Προς στήριξη υγιών μεταρρυθμίσεων πολιτικής, και με την προοπτική να συμβάλουν στην υλοποίηση μεγάλων έργων υποδομής που θα συνδέουν τους εταίρους της Ανατολικής Ευρώπης με την ΕΕ, θα ενισχύουν την ανάπτυξη και θα αντιμετωπίζουν βασικές προκλήσεις στους τομείς της ενέργειας, του περιβάλλοντος και των μεταφορών, η **ΕΤΕπ** και άλλες περιφερειακές και εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες όπως η **ΕΤΑΑ** συμβάλλουν στην εξασφάλιση πρόσθετης χρηματοδότησης που θα υποστηρίξει την ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

Στο πλαίσιο της ανατολικής εταιρικής σχέσης, εταίροι που δεν ανήκουν στην ΕΕ και διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα συνέρχονται σε μια **Ομάδα πληροφόρησης και συντονισμού** προς ανταλλαγή πληροφοριών σχετικών με την ανατολική εταιρική σχέση και την προαγωγή του συντονισμού των χορηγών.

7. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ

Ο οδικός χάρτης προορίζεται να χρησιμεύσει ως πρακτικό εργαλείο παρακολούθησης και αξιολόγησης της προόδου της ανατολικής εταιρικής σχέσης. Πρόκειται για μια ενιαία δέσμη εγγράφων, απευθυνόμενων προς τα κράτη μέλη της ΕΕ και τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, στα οποία εκτίθενται οι από κοινού συμφωνηθέντες στόχοι, τα αναγκαία μέτρα πολιτικής που θα πρέπει να λάβουν οι χώρες εταίροι, η στήριξη που παρέχεται από την ΕΕ προς επίτευξη αυτών των μέτρων και η αναμενόμενη έκβαση. Ο οδικός χάρτης χαράσσει με αυτόν τον τρόπο μέτρα για την πραγματοποίηση συγκεκριμένης προόδου μέχρι το φθινόπωρο 2013.

Η ΕΕ και οι χώρες εταίροι θα έχουν την ευκαιρία να αξιολογήσουν συλλογικά την πρόοδο που έχει σημειωθεί ως προς την εφαρμογή των στόχων της ανατολικής εταιρικής σχέσης σε ετήσιες συσκέψεις με τους υπουργούς εξωτερικών των χωρών της ανατολικής εταιρικής σχέσης. Οι άτυποι διάλογοι της ανατολικής εταιρικής σχέσης που θα διεξάγονται δύο φορές ετησίως σε υπουργικό επίπεδο θα παρέχουν επίσης την ευκαιρία ανταλλαγής απόψεων για την εφαρμογή του οδικού χάρτη και αντιμετώπισης ειδικών τομεακών πλευρών.

Η δήλωση της συνόδου κορυφής της Βαρσοβίας δίνει στην κοινωνία των πολιτών την εντολή να συμμετάσχει στη στήριξη της δημοκρατίας, της βιώσιμης κοινωνικο-οικονομικής ανάπτυξης, της χρηστής διακυβέρνησης και του κράτους δικαίου. Η κοινωνία των πολιτών αναμένεται να διευκολύνει τον μετασχηματισμό των χωρών εταίρων υποστηρίζοντας μεταρρυθμίσεις και προάγοντας τις αξίες της ανατολικής εταιρικής σχέσης.

Η συνεισφορά της κοινωνίας των πολιτών είναι επίσης καθοριστική για την παρακολούθηση της εταιρικής σχέσης και του ρυθμού των μεταρρυθμίσεων στις χώρες εταίρους μέσω των ετήσιων εκθέσεων αξιολόγησης που πραγματοποιεί.

Ως εκ τούτου, το φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών και οι εθνικές πλατφόρμες του (η συνεργασία με τις οποίες θα ενταθεί περαιτέρω με τον διαρθρωμένο διάλογο που έχουν ήδη δρομολογήσει οι αντιπροσωπίες της ΕΕ) καθώς και η κοινοβουλευτική συνέλευση EURONEST και η CORLEAP αναμένεται να διαδραματίσουν μεγαλύτερο ρόλο για την επίτευξη των στόχων της εταιρικής σχέσης και την παρακολούθηση της εφαρμογής του οδικού χάρτη.

Για να ενισχυθεί η παρακολούθηση της εφαρμογής των στόχων της ανατολικής εταιρικής σχέσης, θα καταβληθούν προσπάθειες να προβληθούν περισσότερο οι δραστηριότητες της ανατολικής εταιρικής σχέσης.

8. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

Κατά την εκπόνηση του οδικού χάρτη, εξετάστηκαν προτάσεις που έχουν διατυπωθεί από κράτη μέλη της ΕΕ, χώρες της ανατολικής εταιρικής σχέσης και εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών σε διάφορες ευκαιρίες διαβουλεύσεων με αυτούς.

Με βάση αυτή τη συνεργασία, αναμένεται ότι ο οδικός χάρτης θα καταστεί ένα ουσιαστικό και δυναμικό εργαλείο για να στηρίξει την επίτευξη των στόχων της ανατολικής εταιρικής σχέσης.

Μετά την έγκρισή του από την Ύπατη Εκπρόσωπο και την Επιτροπή, τον Απρίλιο 2012, ο οδικός χάρτης της ανατολικής εταιρικής σχέσης θα συζητηθεί κατά την ετήσια σύνοδο των υπουργών εξωτερικών της ανατολικής εταιρικής σχέσης που έχει προγραμματιστεί για το θέρος 2012.